

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSA Janusz Kaspryszyn

w sprawie ze skargi M. D. i A. D.
o wznowienie postępowania w sprawie
z powództwa M. D., A. D., Z. C. i K. C.
przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej, [...]
o uchylenie uchwały,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 marca 2016 r.,
zażalenia powódki M. D.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 1 grudnia 2015 r.,

- 1) prostuje oczywistą omyłkę w komparycji zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że imię "M." zastępuje imieniem "M.";**
- 2) oddala zażalenie;**
- 3) zasądza od powódki M. D. na rzecz pozwanej kwotę 152 (sto pięćdziesiąt dwa) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Skargą z dnia 30 czerwca 2015 r. M. D. i A. D. wnieśli o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w N. z dnia 2 lipca 2013 r. (sygn. akt I C .../13) oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 11 kwietnia 2014 r. (sygn. akt I ACa .../14 i I ACz .../14) w sprawie z powództwa M. D. i A. D. przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej [...] o uchylenie uchwały nr 6/2012 pozwanej Wspólnoty. Motywując swoje żądanie skarżący wskazali, że niektóre podpisy umieszczone pod uchwałą nr 1/2012 nie zostały złożone przez właściwe osoby oraz przedłożyli, jako dowód na tę okoliczność, prywatną opinię grafologa.

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2015 r., Sąd Apelacyjny odrzucił wniesioną skargę o wznowienie postępowania na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. Ocenił, że wprawdzie stosowna ekspertyza nie istniała w dacie wyrokowania w sprawie prawomocnie zakończonej, ale mimo to skarżący mieli możliwość weryfikacji stwierdzonych w niej okoliczności we właściwym czasie poprzez złożenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa. Sąd Apelacyjny podniósł także, że przedstawiona ekspertyza dotyczy podpisów złożonych pod uchwałą nr 1/2012 właścicieli lokali we Wspólnocie Mieszkaniowej [...], podczas gdy w wyrokach objętych zaskarżeniem sądy orzekały w przedmiocie ważności uchwały nr 6/2012 tejże Wspólnoty. Zatem, skarżący nie wykazali, iż powołana przez nich ekspertyza grafologiczna mogłaby mieć wpływ na wynik postępowania zakończonego zaskarżonymi orzeczeniami.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wniosła powódka M. D., zarzucając naruszenie art. 403 § 2 oraz art. 233 § 1 k.p.c. Powołując się na te zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Komparycja zaskarżonego postanowienia zawiera oczywistą omyłkę dotyczącą imienia powódki, gdyż zamiast – poprawnie - imienia „M.” wpisano imię „M”. Z tej przyczyny na podstawie art. 350 § 1 i 3 w zw. z art. 361, art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. sprostowano oczywistą omyłkę pisarską w komparycji zaskarżonego orzeczenia.

Skarga o wznowienie postępowania jest środkiem prawnym o mieszanym charakterze łączącym pozew (czyli pismo inicjujące nową sprawę) ze środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko prawomocnemu orzeczeniu sądu, nadzwyczajnym środkiem prawnym o limitowanych podstawach wskazanych w art. 401, 401¹ i art. 403 k.p.c. Jej wniesienie inicjuje dwufazowe postępowanie, w którym najpierw sąd bada dopuszczalność skargi o wznowienie (w zależności od wyniku kontroli następuje zwrot skargi lub jej odrzucenie), a następnie po przesądzeniu dopuszczalności skargi, rozpoznaje ją merytorycznie i wydaje stosowne rozstrzygnięcie.

W skardze o wznowienie postępowania powodowie M. D. i A. D. powołali się na ujawnienie nowego, ich zdaniem, wcześniej nierozpoznanego materiału dowodowego w postaci prywatnej opinii biegłego grafologa dotyczącej oceny autentyczności podpisów znajdujących się na kserokopii uchwały Nr 1/2012 Właścicieli lokali przy ulicy [...]. Tym samym wskazali oni na podstawę wznowienia postępowania, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest uzależniona od zaistnienia łącznie trzech przesłanek. Po pierwsze, wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w czasie postępowania, ale nie zostały w nim powołane. Po drugie, możliwości ich wpływu na wynik sprawy i po trzecie, niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Wykrycie okoliczności faktycznych lub dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy faktów i środków dowodowych, które - poza przesłanką ich nieujawnienia w postępowaniu prawomocnie zakończonym - były dla strony skarżącej wówczas „nieujawnialne”. Przepis ten obejmuje zatem fakty i dowody, które już istniały przed prawomocnym zakończeniem postępowania, ale wówczas były stronie nieznane i dla niej niedostępne, natomiast fakty i dowody „ujawnialne”, czyli te, które strona nie powołała chociaż istniała taka możliwość i obiektywna potrzeba w sprawie prawomocnie zakończonej nie są objęte hipotezą tego przepisu (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2007 r., II UZ 3/07, OSNP 2008, nr 11-12, poz. 178, z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 64/12, z dnia 28 sierpnia 2013 r., V CZ 33/13, z dnia 3 października 2013 r., II UZ 54/13 - nie

publ.). Uwzględniając powyższe powołany w skardze nowy dowód nie mógł stanowić samodzielnej podstawy wznowienia skoro powstał już po prawomocnym zakończeniu postępowania.

W orzecznictwie przyjmuje się także, iż wykrycie nowych okoliczności faktycznych stanowić może samodzielną podstawę wznowienia postępowania. W takim przypadku nie ma znaczenia, kiedy powstały środki dowodowe pozwalające wykazać nową, nieznaną i tym samym nieujawnialną dla strony okoliczność, która istniała już przed prawomocnym zakończeniem postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2009 r., II UZ 40/09 oraz z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CZ 13/11 – nie publ.).

Powodowie w skardze o wznowienie postępowania powołali się także na nową okoliczność (złożenia podpisów pod uchwałą nr 1/2012 z dnia 23 stycznia 2012 r. przez inne osoby niż D. P. i B. A.), istniejącą w trakcie postępowania prawomocnie zakończonego, o której wówczas nie wiedzieli i powołali się na dowód w postaci opinii grafologicznej, który powstał już po prawomocnym zakończeniu postępowania, o wznowienie którego wniesli. W uzasadnieniu zażalenia wyjaśnili, że o nowej okoliczności powołanej w skardze o wznowienie postępowania dowiedzieli się dopiero po złożeniu zeznań przez świadka D. P. na rozprawie w Sądzie Rejonowym w dniu 28 maja 2014 r., co następnie zweryfikowali za pomocą ekspertyzy uprawnionego grafologa. Należy jednak zauważyć, że możliwość złożenia podpisów pod wyżej wymienioną uchwałą nr 1/2012 przez inne osoby niż się pod nią podpisały była już powodom znana w trakcie postępowania prawomocnie zakończonego, czemu powodowie dali wyraz w piśmie procesowym z dnia 8 kwietnia 2013 r. złożonym w sprawie o sygn. akt I C .../13 (k. 125-128), która toczyła się przed Sądem Okręgowym w N. Powodowie mogli więc dowodzić tej okoliczności, która ich zdaniem miała znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeszcze przed jej prawomocnym zakończeniem. Potwierdza to także to, że w postępowaniu, o którego wznowienie wniesiono skargę, powodowie w powołanym wyżej piśmie procesowym sformułowali nawet na tę okoliczność wnioski dowodowe. W tej sytuacji nie można przyjąć, aby powołana w skardze o wznowienie postępowania okoliczność miała dla powodów charakter nieujawniany w trakcie postępowania prawomocnie zakończonego, a w konsekwencji, że nie mogli jej

dowodzić w tym postępowaniu. Bez znaczenia jest to, że w postępowaniu prawomocnie zakończonym Sądy nie ustaliły w podstawie faktycznej tej okoliczności, uznając ją za nieistotną, czy nieudowodnioną.

Poza tym Sąd Apelacyjny trafnie ocenił, że skarżący nie wykazali istotnego wpływu nowej okoliczności powołanej w skardze o wznowienie postępowania na wynik sprawy. Wywodzona przez skarżących, w oparciu o przedłożoną w skardze o wznowienie postępowania prywatną opinię biegłego grafologa, okoliczność dotycząca braku autentyczności podpisów złożonych na kserokopii „Uchwały Nr 1/2012 Właściciele lokali przy ulicy [...]”, *per se* nie determinuje rozstrzygnięcia w postępowaniu, którego dotyczy wniesiona skarga o wznowienie postępowania, w którym przedmiotem badania była inna uchwała - nr 6/2012 tej samej Wspólnoty Mieszkaniowej. Skarżąca w skardze o wznowienie postępowania nie przedstawiła żadnej argumentacji wskazującej na powiązanie merytoryczne pomiędzy okolicznościami wywodzonymi z opinii biegłego grafologa, a oceną ważności uchwały nr 6/2012.

W tym stanie rzeczy, zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego, na wniosek pozwanej zawarty w pisemnej odpowiedzi na zażalenie, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz przepisów § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 i § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).

db

kc